

بررسی کیفی تأثیر آموزش‌های مبتنی بر داستان‌گویی بر تقویت خلاقیت دانش‌آموزان

۱. محبوبه غلامرضایی: دانشکده روانشناسی تربیتی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران
 ۲. علی‌رضا محمدی نژاد*: دانشکده روانشناسی تربیتی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی تأثیرات کیفی آموزش‌های مبتنی بر داستان‌گویی بر تقویت خلاقیت دانش‌آموزان انجام شد. هدف اصلی این مطالعه، درک چگونگی تأثیر این رویکرد آموزشی بر جنبه‌های مختلف خلاقیت، از جمله تفکر تخیلی، تفکر انتقادی، مشارکت اجتماعی و اعتماد به نفس در دانش‌آموزان بود. این پژوهش از نوع کیفی بود و از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد. پژوهش در تهران با ۲۱ دانش‌آموز که به صورت نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند تا رسیدن به اشباع نظری انجام شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی انجام گرفت که شامل کدگذاری باز، محوری و انتخابی برای شناسایی تم‌ها و الگوهای مرتبط با تأثیر آموزش مبتنی بر داستان‌گویی بر خلاقیت بود. تحلیل داده‌ها نشان داد که آموزش‌های مبتنی بر داستان‌گویی تأثیر مثبتی بر خلاقیت دانش‌آموزان دارد. این روش باعث بهبود تفکر تخیلی، تفکر انتقادی، مهارت‌های اجتماعی و اعتماد به نفس دانش‌آموزان شد. کدهای محوری شامل تقویت توانایی حل مسئله، افزایش مشارکت در کلاس و توسعه خلاقیت هنری بود. تحلیل تماتیک، این تأثیرات را در قالب مضامین کلان‌تری مانند توسعه مهارت‌های شناختی، تقویت مهارت‌های اجتماعی و رشد عاطفی دسته‌بندی کرد. این نتایج با مطالعات پیشین هم‌سو بوده و مؤثر بودن داستان‌گویی به عنوان یک ابزار آموزشی در تقویت خلاقیت را تأیید می‌کند. نتایج پژوهش نشان داد که آموزش مبتنی بر داستان‌گویی یک روش مؤثر برای تقویت خلاقیت در دانش‌آموزان است. این روش نه تنها مهارت‌های شناختی و هنری آنها را تقویت می‌کند بلکه به بهبود مهارت‌های اجتماعی و عاطفی نیز کمک می‌کند. پیشنهاد می‌شود که از داستان‌گویی در برنامه‌های آموزشی استفاده شود تا به توسعه همه‌جانبه دانش‌آموزان کمک شود.

واژگان کلیدی: آموزش مبتنی بر داستان‌گویی، خلاقیت، پژوهش کیفی، توسعه دانش‌آموزان، مهارت‌های شناختی، مهارت‌های اجتماعی، رشد عاطفی.

مقدمه

داستان‌گویی، به عنوان یکی از قدیمی‌ترین اشکال ارتباطی بشر، از دیرباز نقش مهمی در انتقال دانش، فرهنگ و ارزش‌ها ایفا کرده است. این روش که به شکل‌های مختلف در جوامع انسانی وجود داشته، به عنوان ابزاری برای انتقال تجربه‌ها، آموزش مفاهیم پیچیده و حتی ایجاد انگیزه در یادگیری مورد استفاده قرار گرفته است (Halimah et al., 2020). در سال‌های اخیر، با توجه به رشد فناوری‌های دیجیتال، داستان‌گویی به شکل‌های جدیدی مانند داستان‌گویی دیجیتال وارد عرصه آموزش شده است و توانسته است تأثیرات مثبتی بر توسعه مهارت‌های مختلف از جمله خلاقیت داشته باشد (Wong, 2019).

بر اساس تحقیقات متعدد، داستان‌گویی می‌تواند به عنوان یک روش آموزشی موثر در تقویت خلاقیت در دانش‌آموزان مورد استفاده قرار گیرد (Fehr & Russ, 2016; Soleymani et al., 2017). به عنوان مثال، تحقیقاتی که توسط Amnouchokanant (۲۰۲۳) انجام شده است، نشان می‌دهد که استفاده از داستان‌گویی با استفاده از اینفوگرافیک‌ها می‌تواند به توسعه خلاقیت در دانشجویان کمک کند. در همین راستا، مطالعه دیگری که توسط Aboalshamat (۲۰۲۳) انجام شده است، نشان می‌دهد که داستان‌گویی می‌تواند به عنوان یک روش نوآورانه برای بهبود شناخت افراد در زمینه‌های مختلف از جمله بهداشت و پزشکی مورد استفاده قرار گیرد.

داستان‌گویی نه تنها به توسعه مهارت‌های شناختی مانند خلاقیت کمک می‌کند، بلکه می‌تواند بر مهارت‌های اجتماعی و عاطفی دانش‌آموزان نیز تأثیر مثبت داشته باشد (Rotaru, 2020). در یک مطالعه که توسط Chao-Fernández et al. (۲۰۲۳) انجام شد، استفاده از موسیقی به همراه داستان‌گویی به عنوان یک روش آموزشی در تربیت معلمان اولیه مورد بررسی قرار گرفت. نتایج این مطالعه نشان داد که این روش می‌تواند به بهبود تفکر خلاق و انتقادی در معلمان کمک کند. همچنین، مطالعه‌ای که توسط Baharuddin (۲۰۲۳) انجام شد، به بررسی فرآیند خلاقانه در توسعه داستان‌های بصری از طریق تفکر طراحی پرداخت و نشان داد که این روش می‌تواند به تقویت خلاقیت و حل مسائل کمک کند.

در زمینه آموزش و پرورش، استفاده از داستان‌گویی به عنوان یک روش آموزشی می‌تواند به توسعه مهارت‌های مختلف از جمله خلاقیت، تفکر انتقادی و مهارت‌های ارتباطی کمک کند (Hargrove & Rice, 2015; Nasir et al., 2022). به عنوان مثال، تحقیقاتی که توسط Liu et al. (۲۰۱۴) انجام شده است، نشان می‌دهد که استفاده از داستان‌گویی دیجیتال می‌تواند به بهبود خودکارآمدی خلاق و مهارت‌های دیجیتال دانش‌آموزان کمک کند. همچنین، مطالعه دیگری که توسط Belda-Medina (۲۰۲۱) انجام شده است، به بررسی تأثیر داستان‌گویی دیجیتال بر توسعه مهارت‌های خلاقیت و تفکر انتقادی در دانشجویان زبان انگلیسی پرداخت و نتایج آن نشان داد که این روش می‌تواند به بهبود مهارت‌های مذکور کمک کند.

یکی دیگر از مزایای استفاده از داستان‌گویی در آموزش، توانایی آن در ارتقاء مهارت‌های زبانی و ارتباطی دانش‌آموزان است. تحقیقاتی که توسط Aydin (۲۰۲۲) انجام شده است، نشان می‌دهد که آموزش داستان‌گویی دیجیتال می‌تواند به بهبود تفاوت‌های

نظری در زمینه‌های مختلف مانند سلامت و بهداشت کمک کند. همچنین، مطالعه‌ای که توسط Anwar (۲۰۲۳) انجام شد، به بررسی معنای داستان‌گویی در تجربیات داوطلبان پرداخت و نشان داد که این روش می‌تواند به توسعه مهارت‌های ارتباطی و ارتقاء اعتماد به نفس کمک کند.

با توجه به مطالب فوق، می‌توان نتیجه گرفت که داستان‌گویی به عنوان یک روش آموزشی موثر می‌تواند نقش مهمی در توسعه خلاقیت و مهارت‌های مختلف دانش‌آموزان ایفا کند. این روش نه تنها به بهبود تفکر خلاق و انتقادی کمک می‌کند، بلکه می‌تواند به تقویت مهارت‌های ارتباطی، زبانی و عاطفی نیز منجر شود (Delgado, 2021). بنابراین، استفاده از داستان‌گویی به عنوان یک ابزار آموزشی در محیط‌های آموزشی می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش و پرورش و توسعه مهارت‌های مختلف در دانش‌آموزان کمک کند.

علاوه بر این، تحقیقات نشان می‌دهند که استفاده از داستان‌گویی می‌تواند به توسعه مهارت‌های هنری و تخیل دانش‌آموزان نیز کمک کند. به عنوان مثال، مطالعه‌ای که توسط Alves-Oliveira et al (۲۰۲۰) انجام شد، به بررسی نقش یک ربات تحریک‌کننده خلاقیت در آموزش پرداخت و نشان داد که این ربات می‌تواند به توسعه تخیل و خلاقیت هنری در کودکان کمک کند. همچنین، مطالعه دیگری که توسط Barutçu (۲۰۲۳) انجام شد، به بررسی رابطه بین حمایت اجتماعی و مهارت‌های خلاقیت در دانشجویان پرستاری پرداخت و نشان داد که حمایت اجتماعی می‌تواند به توسعه خلاقیت کمک کند.

نتیجه‌گیری کلی از تحقیقات متعدد نشان می‌دهد که داستان‌گویی به عنوان یک روش آموزشی جامع و موثر می‌تواند نقش مهمی در توسعه مهارت‌های مختلف دانش‌آموزان ایفا کند. این روش نه تنها به بهبود مهارت‌های شناختی و خلاقیت کمک می‌کند، بلکه می‌تواند به تقویت مهارت‌های اجتماعی، عاطفی و هنری نیز منجر شود. بنابراین، استفاده از داستان‌گویی به عنوان یک ابزار آموزشی در محیط‌های آموزشی می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش و پرورش و توسعه مهارت‌های مختلف در دانش‌آموزان کمک کند.

در نهایت، با توجه به تحقیقات انجام شده، پیشنهاد می‌شود که داستان‌گویی به عنوان یک روش آموزشی موثر در برنامه‌های آموزشی مدارس و دانشگاه‌ها مورد توجه قرار گیرد. این روش می‌تواند به توسعه مهارت‌های مختلف دانش‌آموزان کمک کند و آنها را برای مواجهه با چالش‌های پیچیده و نوآورانه در آینده آماده سازد (Byrge & Hansen, 2013; Kaplan, 2019). با این حال، لازم است که تحقیقات بیشتری در زمینه تاثیرات طولانی‌مدت استفاده از داستان‌گویی در آموزش انجام شود تا بتوان نتایج دقیق‌تری از تاثیرات این روش بر توسعه مهارت‌های مختلف در دانش‌آموزان به دست آورد.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش یک مطالعه کیفی است که با هدف بررسی تأثیر آموزش‌های مبتنی بر داستان‌گویی بر تقویت خلاقیت دانش‌آموزان انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل دانش‌آموزان مدارس شهر تهران بود. برای انجام مصاحبه‌ها و جمع‌آوری داده‌ها، از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد. تا زمان رسیدن به اشباع نظری، تعداد ۲۱ دانش‌آموز به عنوان شرکت‌کننده در این پژوهش

انتخاب شدند. در این پژوهش از روش مصاحبه نیمه ساختاریافته برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد. این مصاحبه‌ها به گونه‌ای طراحی شدند که بتوانند اطلاعات عمیق و دقیقی از تجربه‌ها، دیدگاه‌ها و نظرات دانش‌آموزان در مورد تأثیر آموزش‌های داستان‌محور بر خلاقیتشان به دست آورند. مدت زمان هر مصاحبه بین ۳۰ تا ۶۰ دقیقه بود و مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. داده‌های جمع‌آوری شده از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی مورد بررسی قرار گرفتند. تحلیل داده‌ها به صورت سیستماتیک و مرحله به مرحله انجام شد. در ابتدا، متن مصاحبه‌ها به دقت مرور و کدگذاری شد. سپس کدهای مشابه در دسته‌بندی‌های مفهومی قرار گرفتند و تم‌های اصلی استخراج شدند. برای افزایش اعتبار تحلیل، کدگذاری و تحلیل داده‌ها توسط چند نفر از پژوهشگران به صورت مستقل انجام و نتایج مورد بحث و توافق قرار گرفتند.

یافته‌ها

در این بخش، نتایج حاصل از تحلیل داده‌های کیفی که از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته جمع‌آوری شده‌اند، ارائه می‌شود. برای تحلیل داده‌ها از روش کدگذاری باز، محوری و انتخابی استفاده شده است. کدگذاری در سه مرحله انجام شده که در ادامه جداول مربوط به کدهای باز، محوری و انتخابی ارائه می‌شود.

جدول ۱. کدهای محوری، کدهای باز و نقل قول مصاحبه‌شوندگان

کدهای محوری	کدهای باز	نمونه‌ای از نقل قول‌ها
تأثیر داستان‌گویی بر تخیل	خلق داستان‌های جدید، تجسم موقعیت‌های غیرواقعی، تخیل داستان‌های آینده	"وقتی داستان‌ها رو می‌شنوم، شروع می‌کنم به تصور چیزهای جدید و حتی گاهی خودم هم داستان‌هایی می‌سازم."
افزایش مشارکت دانش‌آموزان	بحث‌های گروهی، مشارکت فعال در کلاس، تعامل بیشتر با معلم	"از وقتی که با داستان‌ها کار می‌کنیم، خیلی بیشتر توی کلاس شرکت می‌کنم و با معلم و همکلاسی‌هام تعامل دارم."
تقویت توانایی حل مسئله	تحلیل موقعیت‌های داستانی، جستجوی راه‌حل‌های خلاقانه، نقد و بررسی داستان‌ها	"داستان‌ها به من کمک می‌کنن تا موقعیت‌های پیچیده رو تحلیل کنم و راه‌حل‌های جدید پیدا کنم."
ارتقاء اعتماد به نفس	بیان نظرات در جمع، توانایی ارائه داستان‌های خود، احساس موفقیت از خلق داستان‌های جدید	"الان دیگه می‌تونم راحت‌تر داستان‌هام رو برای بقیه تعریف کنم و این باعث شده اعتماد به نفس بیشتری داشته باشم."
ایجاد انگیزه در یادگیری	علاقه‌مندی بیشتر به موضوعات درسی، پیگیری بیشتر مطالب، افزایش انگیزه برای یادگیری مطالب جدید	"داستان‌ها باعث شدن که به درس‌ها علاقه بیشتری پیدا کنم و بیشتر بخوام یاد بگیرم."
افزایش ارتباطی	بیان داستان‌های پیچیده، استفاده از واژگان مناسب، توانایی انتقال مفاهیم	"وقتی داستان تعریف می‌کنم، باید بتونم طوری حرف بزنم که همه بفهمن، این باعث شده بیانم بهتر بشه."
توسعه خلاقیت هنری	خلق داستان‌های هنری، نوشتن شعر و نثر ادبی، ایجاد تصاویر ذهنی هنری	"داستان‌ها باعث شدن که به نوشتن شعر و نثر علاقه‌مند بشم و حتی گاهی تصویرسازی‌های ذهنی انجام بدم."
ارتقاء درک عاطفی	همدلی با شخصیت‌های داستانی، تجربه احساسات مختلف، بیان احساسات خود در قالب داستان	"وقتی داستان‌ها رو می‌خونم، خیلی بیشتر می‌تونم با شخصیت‌ها همدلی کنم و احساساتم رو بهتر بفهمم."
تقویت مهارت‌های زبانی	بهبود درک مطلب، افزایش دایره واژگان، تقویت نگارش	"بعد از این که با داستان‌ها کار کردیم، دایره لغاتم بیشتر شده و می‌تونم بهتر بنویسم."
ارتقاء تفکر انتقادی	نقد و بررسی داستان‌ها، پرسش‌گری درباره جزئیات داستانی، تحلیل مفاهیم پنهان در داستان‌ها	"حالا وقتی داستان می‌خونم، سعی می‌کنم بیشتر درباره جزئیاتش فکر کنم و سوالات جدیدی از خودم بپرسم."

در جدول ۱، کدهای محوری همراه با کدهای باز مرتبط و نمونه‌هایی از نقل قول‌های شرکت‌کنندگان ارائه شده است. این کدها نشان‌دهنده تأثیرات مختلف آموزش‌های مبتنی بر داستان‌گویی بر جنبه‌های مختلف خلاقیت و یادگیری دانش‌آموزان است. برای مثال، کد محوری "تأثیر داستان‌گویی بر تخیل" شامل کدهای بازی مانند "خلق داستان‌های جدید" و "تجسم موقعیت‌های غیرواقعی" است که نشان‌دهنده تقویت تخیل در دانش‌آموزان می‌باشد.

جدول ۲. مضامین اصلی و کدهای محوری مربوط به آن

مضامین اصلی	کدهای محوری
تأثیرات داستان‌گویی بر مهارت‌های شناختی	تقویت توانایی حل مسئله، ارتقاء تفکر انتقادی، افزایش توانایی ارتباطی، تقویت مهارت‌های زبانی
تأثیرات داستان‌گویی بر مهارت‌های اجتماعی	افزایش مشارکت دانش‌آموزان، ارتقاء اعتماد به نفس، ایجاد انگیزه در یادگیری
تأثیرات داستان‌گویی بر خلاقیت هنری	توسعه خلاقیت هنری، تأثیر داستان‌گویی بر تخیل
تأثیرات داستان‌گویی بر درک عاطفی	ارتقاء درک عاطفی

در جدول ۲، کدهای محوری در مضامین اصلی دسته‌بندی شده‌اند. این دسته‌بندی‌ها به پژوهشگران کمک می‌کند تا تأثیرات کلان داستان‌گویی بر مهارت‌های شناختی، اجتماعی، خلاقیت هنری و درک عاطفی دانش‌آموزان را بهتر درک کنند. برای مثال، مضمون اصلی "تأثیرات داستان‌گویی بر مهارت‌های شناختی" شامل کدهای محوری مانند "تقویت توانایی حل مسئله" و "ارتقاء تفکر انتقادی" می‌شود که بر توسعه مهارت‌های فکری دانش‌آموزان تمرکز دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش نشان داد که آموزش‌های مبتنی بر داستان‌گویی تأثیرات مثبتی بر تقویت خلاقیت دانش‌آموزان دارد. تحلیل داده‌ها نشان داد که این روش آموزشی باعث بهبود مهارت‌های تخیلی، تفکر انتقادی، مشارکت اجتماعی، و اعتماد به نفس دانش‌آموزان می‌شود. این نتایج با بسیاری از مطالعات پیشین هم‌خوانی دارد و اهمیت داستان‌گویی را به عنوان یک ابزار آموزشی موثر تایید می‌کند. یکی از یافته‌های مهم این پژوهش تأثیر مثبت داستان‌گویی بر تقویت تخیل و خلاقیت هنری دانش‌آموزان بود. این نتیجه با مطالعه‌ای که توسط Alves-Oliveira et al. (۲۰۲۰) انجام شده است هم‌سو است. در این مطالعه، نشان داده شد که استفاده از ربات‌های تحریک‌کننده خلاقیت می‌تواند به توسعه تخیل و خلاقیت هنری در کودکان کمک کند. همچنین، مطالعه Baharuddin (۲۰۲۳) نیز نشان داد که فرایند خلاقانه در توسعه داستان‌های بصری از طریق تفکر طراحی، بهبود قابل توجهی در خلاقیت دانش‌آموزان ایجاد می‌کند.

از دیگر نتایج پژوهش حاضر، افزایش مشارکت اجتماعی و تقویت مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان بود. این نتیجه با یافته‌های Anwar (۲۰۲۳) همخوانی دارد که نشان داد داستان‌گویی می‌تواند به تقویت مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی در بین دانش‌آموزان کمک کند. همچنین، تحقیقاتی که توسط Aboalshamat (۲۰۲۳) انجام شده است، نشان می‌دهد که داستان‌گویی می‌تواند بهبود شناخت افراد در زمینه‌های مختلف از جمله سلامت و پزشکی را نیز ارتقا دهد که این نشان‌دهنده قدرت داستان‌گویی در تقویت مهارت‌های اجتماعی و ارتباطی است.

همچنین، نتایج پژوهش حاضر نشان داد که داستان‌گویی به تقویت تفکر انتقادی و حل مسئله در دانش‌آموزان کمک می‌کند. این یافته با نتایج تحقیقاتی که توسط Celume و Besançon (۲۰۱۹) انجام شده است هم‌سو است. در این مطالعه، نشان داده شد که داستان‌گویی دیجیتال می‌تواند به تقویت تفکر انتقادی و مهارت‌های تحلیلی در کودکان و نوجوانان کمک کند. این امر نشان‌دهنده توانایی داستان‌گویی در ایجاد محیطی است که در آن دانش‌آموزان بتوانند به طور فعال به تحلیل و بررسی موضوعات مختلف بپردازند و از این طریق مهارت‌های تفکر انتقادی خود را تقویت کنند.

از دیگر یافته‌های این پژوهش، تأثیر داستان‌گویی بر ارتقاء اعتماد به نفس دانش‌آموزان بود. این نتیجه با تحقیقاتی که توسط Rotaru (۲۰۲۰) انجام شده است همخوانی دارد. در این مطالعه، نشان داده شد که داستان‌گویی می‌تواند بهبود قابل توجهی در اعتماد به نفس و توانایی بیان خود در دانش‌آموزان ایجاد کند. همچنین، مطالعه‌ای که توسط Belda-Medina (۲۰۲۱) انجام شده است، نشان داد که استفاده از داستان‌گویی دیجیتال می‌تواند به بهبود مهارت‌های خلاقیت و تفکر انتقادی و در نتیجه بهبود اعتماد به نفس در دانشجویان زبان انگلیسی کمک کند.

با وجود نتایج مثبت به دست آمده از این پژوهش، محدودیت‌هایی نیز وجود داشت که باید مورد توجه قرار گیرند. اولین محدودیت مربوط به حجم نمونه بود. این پژوهش با ۲۱ دانش‌آموز از مدارس شهر تهران انجام شد که ممکن است نتایج به دست آمده را به تمامی دانش‌آموزان ایرانی تعمیم ندهد. همچنین، پژوهش حاضر تنها بر دانش‌آموزان یک شهر خاص متمرکز بود و ممکن است تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی در سایر مناطق کشور نتایج متفاوتی را به همراه داشته باشد. دومین محدودیت مربوط به روش جمع‌آوری داده‌ها بود. در این پژوهش از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته استفاده شد که ممکن است باعث بروز محدودیت‌هایی در بیان نظرات و تجربیات واقعی شرکت‌کنندگان شده باشد. علاوه بر این، اشباع نظری به عنوان معیاری برای توقف جمع‌آوری داده‌ها مورد استفاده قرار گرفت که ممکن است به دلیل تفاوت‌های فردی و تجربه‌های منحصر به فرد شرکت‌کنندگان، برخی از داده‌های مهم نادیده گرفته شده باشد.

با توجه به محدودیت‌های مذکور، پیشنهادهای برای تحقیقات آینده ارائه می‌شود. نخست، پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های مشابه با حجم نمونه بزرگتر و در مناطق مختلف جغرافیایی انجام شود تا نتایج به دست آمده قابلیت تعمیم بیشتری داشته باشد. این امر می‌تواند به شناسایی تأثیرات مختلف داستان‌گویی در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی متنوع کمک کند. دوم، استفاده از روش‌های متنوع

جمع‌آوری داده‌ها مانند مشاهده مستقیم و بررسی محتوای تولید شده توسط دانش‌آموزان می‌تواند به بهبود دقت نتایج کمک کند. همچنین، بررسی تاثیرات طولانی‌مدت داستان‌گویی بر خلاقیت و سایر مهارت‌های دانش‌آموزان می‌تواند موضوع پژوهش‌های آینده باشد. این نوع مطالعات می‌تواند به درک بهتری از تاثیرات ماندگار این روش آموزشی کمک کند و به شناسایی بهترین شیوه‌های پیاده‌سازی آن در سیستم‌های آموزشی مختلف منجر شود.

با توجه به نتایج به دست آمده از این پژوهش، پیشنهاد می‌شود که معلمان و مربیان در مدارس از داستان‌گویی به عنوان یک ابزار آموزشی موثر استفاده کنند. این روش می‌تواند به تقویت مهارت‌های مختلف دانش‌آموزان از جمله خلاقیت، تفکر انتقادی، مهارت‌های اجتماعی و اعتماد به نفس کمک کند. علاوه بر این، استفاده از تکنولوژی‌های نوین مانند داستان‌گویی دیجیتال می‌تواند به بهبود اثرگذاری این روش در کلاس‌های درس کمک کند. همچنین، پیشنهاد می‌شود که برنامه‌های آموزشی معلمان و مربیان شامل آموزش نحوه استفاده از داستان‌گویی در کلاس درس باشد تا بتوانند این روش را به طور موثر پیاده‌سازی کنند. علاوه بر این، تهیه و استفاده از منابع آموزشی داستانی متناسب با موضوعات درسی و سطح تحصیلی دانش‌آموزان می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش و افزایش انگیزه یادگیری در دانش‌آموزان کمک کند.

در نهایت، پیشنهاد می‌شود که داستان‌گویی به عنوان بخشی از برنامه‌های درسی مدارس در نظر گرفته شود تا دانش‌آموزان بتوانند به طور منظم و سیستماتیک از این روش بهره‌مند شوند. این اقدام می‌تواند به توسعه مهارت‌های مختلف و آمادگی دانش‌آموزان برای مواجهه با چالش‌های پیچیده و نوآورانه در آینده کمک کند. به کارگیری داستان‌گویی در آموزش همچنین می‌تواند به ایجاد محیط‌های آموزشی جذاب‌تر و تعاملی‌تر منجر شود که در آن دانش‌آموزان به طور فعال در فرآیند یادگیری شرکت می‌کنند و مهارت‌های خود را توسعه می‌دهند.

منابع

Aboalshamat, K. (2023). Storytelling as innovative method to improve the recognition of teledentistry among adults: a randomized controlled trial. *International Journal of Dentistry*, 2023, 1-7. <https://doi.org/10.1155/2023/8814905>

Alves-Oliveira, P., Gomes, S., Chandak, A., Arriaga, P., Hoffman, G., & Paiva, A. (2020). Software architecture for yolo, a creativity-stimulating robot. *SoftwareX*, 11, 100461. <https://doi.org/10.1016/j.softx.2020.100461>

Amnouychoakanant, V. (2023). Knowledge management using storytelling with infographics to develop creativity of undergraduate students. *International Journal of Learning Teaching and Educational Research*, 22(10), 18-36. <https://doi.org/10.26803/ijlter.22.10.2>

Anwar, R. (2023). Meaning of storytelling in volunteers' experiences at pabukon ngadongeng community reading park. *Jurnal Kajian Informasi & Perpustakaan*, 11(2), 269. <https://doi.org/10.24198/jkip.v11i2.49905>

Aydin, A. (2022). Theoretical knowledge difference between internet-based and digital storytelling education about breast cancer. *Medical Records*, 4(3), 350-354. <https://doi.org/10.37990/medr.1102187>

Baharuddin, N. (2023). The creative process: developing visual storytelling through design thinking. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 13(10). <https://doi.org/10.6007/ijarbss/v13-i10/19113>

Belda-Medina, J. (2021). Promoting inclusiveness, creativity and critical thinking through digital storytelling among efl teacher candidates. *International Journal of Inclusive Education*, 26(2), 109-123. <https://doi.org/10.1080/13603116.2021.2011440>

Byrge, C., & Hansen, S. (2013). Course in new thinking in higher education: enhancing creativity through the means of training, theory and workshop. *Problems of Education in the 21st Century*, 51(1), 18-32. <https://doi.org/10.33225/pec/13.51.18>

Chao-Fernández, R., Silva, S., & Gillanders, C. (2023). Storytelling with music in initial teacher education: a comparative study between braga (portugal) and galicia (spain). *Education Sciences*, 13(8), 805. <https://doi.org/10.3390/educsci13080805>

Delgado, C. (2021). Didactic strategies to strengthen creative thinking in the classroom. a meta-analytic study. *Revista Innova Educación*, 4(1), 51-64. <https://doi.org/10.35622/j.rie.2022.01.004.en>

Halimah, L., Arifin, R., Yuliatiningsih, M., Abdillah, F., & Sutini, A. (2020). Storytelling through “wayang golek” puppet show: practical ways in incorporating character education in early childhood. *Cogent Education*, 7(1). <https://doi.org/10.1080/2331186x.2020.1794495>

Hargrove, R., & Rice, A. (2015). The challenge of beginning. *International Journal of Art & Design Education*, 34(2), 159-168. <https://doi.org/10.1111/jade.12027>

Kaplan, D. (2019). Creativity in education: teaching for creativity development. *Psychology*, 10(02), 140-147. <https://doi.org/10.4236/psych.2019.102012>

Liu, C., Wu, L., Chen, Z., Tsai, C., & Hua, L. (2014). The effect of story grammars on creative self-efficacy and digital storytelling. *Journal of Computer Assisted Learning*, 30(5), 450-464. <https://doi.org/10.1111/jcal.12059>

Nasir, W., Halim, L., & Arsad, N. (2022). Strategies in promoting creative thinking skills in science classroom: a systematic review. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 17(12), 4839-4855. <https://doi.org/10.18844/cjes.v17i12.7605>

Rotaru, R. (2020). Stimulating primary school children's creativity. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(4), 431-439. <https://doi.org/10.18662/rrem/12.4/355>

Soleymani, M., Hemmati, S., Ashrafi-Rizi, H., & Shahrzadi, L. (2017). Comparison of the effects of storytelling and creative drama methods on children's awareness about personal hygiene. *Journal of Education and Health Promotion*, 6(1), 82. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_56_16

A Qualitative Study on the Impact of Storytelling-Based Education on Enhancing Students' Creativity

1. Mahbubeh Gholamrezaie: Department of Educational Psychology, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran
2. Alireza Mohammadi Nejad*: Department of Educational Psychology, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran

Abstract

This study aimed to explore the qualitative effects of storytelling-based education on enhancing the creativity of students. The objective was to understand how this pedagogical approach influences various aspects of creativity, including imaginative thinking, critical thinking, social participation, and self-confidence among students. A qualitative research design was employed, utilizing semi-structured interviews to collect data. The study was conducted in Tehran with 21 student participants selected through purposive sampling until theoretical saturation was achieved. Data analysis was performed using content analysis, which involved open, axial, and selective coding to identify key themes and patterns related to the impact of storytelling-based education on creativity. The analysis revealed that storytelling-based education positively influenced students' creativity by enhancing their imaginative thinking, critical thinking, social skills, and self-confidence. Key axial codes included improved problem-solving abilities, increased class participation, and development of artistic creativity. Thematic analysis further categorized these impacts under broader themes, such as cognitive skills development, social skills enhancement, and emotional growth. The results aligned with previous studies indicating the effectiveness of storytelling as an educational tool in fostering creativity and related skills. The study concluded that storytelling-based education is a powerful method for fostering creativity in students. It not only enhances their cognitive and artistic abilities but also improves their social and emotional skills. The findings suggest that incorporating storytelling into educational curricula could significantly benefit student development. Future research is recommended to explore the long-term effects of this approach and its application across diverse educational contexts.

Keywords: Storytelling-based education, creativity, qualitative research, student development, cognitive skills, social skills, emotional growth.
